

Uddrag af domprovst Christen Jensen Lodbergs rejsedagbog fra 1668

Ved OVE CHR. KRARUP

DEN 16. AUG. afbrød Hans Prinselig Højhed om aftenen tilforn. Vi er ankommen til Calais. Den sædvanlige søndagsgudstjeneste blev forretet i logementet med prædiken og bøn. Vi forblev i huset den dag, undtagen at prinsen spadserede ud og spillede i boldhuset.

Den 17. aug. beså vi om morgenen Calais. Denne stad har været agtet i fordums tid som nøglen til Frankrig og derfor været efterstræbt af englændere og spaniere.

Englænderne har haft den i 211 år indtil Henrik d. II's tid, da Duc de Guise tog den fra dronning Maria af England, hvilket gik dronningen så til hjerte, at hun ikke længe derefter døde og sagde, at dersom man ville anatomere hendes hjerte efter hendes død, skulle de finde Calais trykt deri.

Da den engelske garnison blev indskibet, spurgte en fransk kaptajn en gammel engelsk kaptajn i spottende tone: Når vil I komme igen, mine herrer. Hertil svarede englænderen: "Når eders synder bliver større end vores".

Lodberg bruger sine øjne godt; alene den kendsgerning, at han ved at undersøge havneforholdene bliver klar over, at en dybere havn kunne skabes og giver et praktisk udkast til at nå dette mål.

Vi får gennem denne dagbog en værdifuld beskrivelse af de forskellige egne de passerer igennem samt de bemærkelsesværdige bygninger de ser.

Ved ankomsten til Boulogne lægger Lodberg mærke til dens befæstning, hvilket kendetegner tiden. Han gør bemærkninger om uddybning af havnen og en bedre systematik over forsvarsforanstaltningerne. At det er ufredstid, fremgår af følgende:

"Den 19. aug. rejste vi til Abbeville. På vejen passerede vi forbi nogle bønder, som tærskede deres korn på marken, hvilket bønderne gjorde flere steder, og gravede kornet ned i jorden, så fremmede ikke let kunne finde det. Hvor soldaten kom, som bønderne længe har været plaget med, trækker de sig tilbage til kirkerne med

deres bøsser. Soldaten finder intet i husene og kornet kan de ikke finde, fordi det er gravet ned".

Således fortsætter dagbogen med at beskrive og vurdere. Lodberg er meget optaget af den måde, hvorpå de i Frankrig laver vandfontæner og giver en grundig beskrivelse heraf, bl. a. i Sct. Cloud, hvor kong Henry d. 4. blev stukket ned af en jakobinermunk. Ved beskrivelsen af Orleans får vi beretningen om Jeanne d'Arc og den skønne by.

I Tours beskriver Lodberg det skønne ur, som viser dage, uger, år og sol- og månetider. Dog havde det stået stille i 15 år, da ingen urmager kunne reparere det. Lodberg nævner her, at Tours sammen med Paris, Lyon og Orleans var de fire steder Henry d. 4. befalede, at der skulde holdes silkeorme.

Under den videre rejse beser han, hvorledes de fanger fisk i "kuler" - d.v.s. en slags hulrum, som fiskene svømmer ind i, og det er lavet så kunstfærdigt, at de ikke kan finde ud igen. Langs bredden trak fiskerne selv deres både, idet hestene er dyre i Frankrig.

Men een ting kunne de ikke overbevise Lodberg om, og det var, at der kunne ske mirakler ved klostre eller kilder - dette går han stærkt imod.

I Angers blev prinsen og hele selskabet i lang tid - en smuk egn og by, som beskrives i detalier. Prinsen skulle her erhverve sig større viden i fransk, desuden have lærere i ridning, fægtning og dansekunsten og få større færdighed i boldspil.

De tog ture i omegnen og besøgte her et jomfrukloster, Rongerét, som er for adelige damer. Her skriver Lodberg: "De fremmede indlades i en sal, hvor de kan sidde og tale med nonnerne alene, og dog siges det, at man endnu ikke har hørt eller mærket nogen uskikkelig".

Således fortsætter beretningerne om prins Jørgens og Lodbergs interessante rejse.

(Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1962, side 96-98).